

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (ՁԵԿ 5)

Հաշվետու ժամանակաշրջան՝ 2016թ չորրորդ եռամսյակ

Ծանոթագրություն 1.«Կորպորատիվ տեղեկատվություն»

«ՍԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ, մշտական գտնվելու և գրանցման հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Արամի 3 և 5, հեռախոս՝ (060) 54-00-00, e-mail: silinsurance@netsys.am, URL:www.silinsurance.am:

Ծանոթագրություն 2. «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման հիմքեր»

1. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

2. Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են անորոշագույն արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով [բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվում են վերագնահատված գումարով]:

3. Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հինական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

4. Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

Ծանոթագրություն 3. «Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում»

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

3.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադիրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադիրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադիրի վրա:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչ իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները նարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

Ճանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են վկայագրի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակած ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակված ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են վկայագրի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Չվաստակած վերաապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված վերաապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակված ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Տեղի ունեցած պահանջներ

Տեղի ունեցած պահանջները բաղկացած են ապահովագրողներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից, հանած՝ գույքի փրկումից և սուբրոգացիայից վերականգնումների: Պահանջները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Տեղի ունեցած պահանջներում վերաապահովագրողների մասը

Վերաապահովագրության պահանջները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական պահանջը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան վկայագրերի ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայություններ:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները և բժշկական վճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական

Ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է կիրառելով չվաստակած ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրության պարտավորություններ

Ապահովագրության պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերը ուժի մեջ են մտնում և ապահովագրավճարները գանձվում են: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինեն հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որը ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում: Սովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը իր սովորական գործունեության ընթացքում՝ բոլոր դասերի գծով: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրության գծով ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որ Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն:

3.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման

օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբեր 2016	31 դեկտեմբեր 2015
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	483.94	483.75
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	512.20	528.69

3.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

3.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ընդգրկում են կանխիկ դրամ և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներ, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.5 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

3.6 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են իրական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. դեբիտորական պարտքեր, ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆինանսական ակտիվներ են Ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Ընկերությունը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Ընկերության կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ ընկերությունն իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

3.7 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն:

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկումի ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և անորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, կապիտալից վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

3.8 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

3.9 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի անորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	50	2
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ, UPS մարտկոցներ, գույք գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	8	12.5
Այլ համակարգչային տեխնիկա՝ տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր (արհեստներ, սկաններ, պատճենահանող սարքեր), մոդեմներ, ցանցային սարքեր	3	33.3
Մինչև 50 հազար դրամ արժեքով հիմնական միջոցներ	1	

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շինությունները արժեզրկվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարի հետո: Վերազնահատման հաճախականությունը կախված է արժեզրկված ակտիվների իրական արժեքում փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա արժեզրկված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա հետագա վերազնահատում է անցկացվում: Վերազնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերազնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերազնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերազնահատումից վնասը. այս դեպքում վերազնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերազնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերազնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

3.10 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն: Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ: (Համակարգչային ծրագրերի մշակման գծով ծախսերը (օրինակ դիզայն և նոր կամ նորացված ծրագրի թեսթավորում) ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվներ, երբ ընկերությունը կարողանում է ցուցադրել ոչ նյութական ակտիվի ստեղծման տեխնիկական հնարավորությունն այնպես, որ այն հնարավոր լինի վաճառքի կամ օգտագործման, իր մտադրությունը ստեղծելու ոչ նյութական ակտիվ և այն օգտագործելու կամ վաճառելու, իր ունակությունը օգտագործելու կամ վաճառելու ոչ նյութական ակտիվը, այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվը ստեղծելու հնարավոր տնտեսական օգուտներ, աշխատանքներն ավարտելու բավարար միջոցների առկայություն և դրանց հստակ գնահատում: Ծրագրային ապահովման գծով այլ ծախսերը ճանաչվում են դրանց ծագման պահին:

3.11 Ներդրումային գույք

Ընկերությունը սուբրոգացիոն կարգով իր սեփականությանը անցած հողը վերադասակարգել է որպես ներդրումային գույք, որի չափման համար կիրառում է ինքնարժեքի մոդելը: Այն պահվում է հիմնականում գների տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով:

3.12 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

3.13 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ ընկերությունը գնում է ընկերության բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված

հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Ծանոթագրություն 4. «Զուտ ապահովագրավճարներ»

Ապահովագրության դասեր, որոնց գծով ընկերությունը հավաքագրել է ապահովագրավճար	Համախառն ապահովագրավճարներ		Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	5 909	5 845	(2 963)	(2 972)
Առողջության ապահովագրություն	39 582	123 618		
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	62 084	78 506	(18 235)	(18 682)
Փոխադրվող գույքի բեռների ապահովագրություն	24 659	8 274	(12 603)	(2 904)
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	40 493	35 389	(13 002)	(11 065)
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	763	861	(441)	(650)
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	7 264	8 139	(2 629)	(6 955)
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն		2 177		(1 516)
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային	647 452	561 459		

միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն				
Աջակցության ապահովագրություն	2 618	1 886		
Ընդամենը	830 824	826 154	(49 873)	(44 744)

Դադարեցված պայմանագրերի գծով վերադարձված գումարներ ըստ դասերի	Դադարեցումից վերադարձված գումարներ		Դադարեցումից վերաապահովագրավճարի վերադարձ	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	(182)	(72)	28	12
Առողջության ապահովագրություն	(19 240)	(10 989)		
Ցանաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	(3 208)	(2 553)	775	482
Փոխադրվող գույքի բեռների ապահովագրություն	(3)		998	
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	(853)	(153)	136	4
Ցանաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	(8)		5	
Ցանաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	(22 772)	(15 583)		
Աջակցության ապահովագրություն	(59)	(38)		
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն		(54)	1 390	51
Ընդամենը	(46 325)	(29 442)	3332	549

	Զուտ ապահովագրավճար		Զուտ վերաապահովագրավճար	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Ընդամենը	784 499	796 712	(46 541)	(44 195)

Ծանոթագրություն 5. «Ներդրումային եկամուտ»

Ներդրումային եկամտի աղբյուրը	Ներդրումային եկամտի մեծություն	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Ժամկետային ավանդ	63 323	74 493
Պետական պարտատոմս	3 645	3 691
Ընդամենը	66 968	78 184

Ծանոթագրություն 6. «Զուտ հատուցումներ»

Ապահովագրության դասեր, որոնց գծով ընկերությունը վճարել է հատուցումներ	Համախառն հատուցումներ		Վերաապահովագրողներից ստացված հատուցումներ	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	(2 320)	(2 220)		
Առողջության ապահովագրություն	(177 037)	(200 370)		
Ցանաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	(46 663)	(34 156)	28 452	16 356
Փոխադրվող գույքի բեռների ապահովագրություն		(662)		530
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	(2 860)	(640)		
Ցանաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն				
Ընդհանուր պատասխանատվության	(256)	(505)	124	376

ապահովագրություն				
Աջակցության ապահովագրություն	(104)			
Ցանաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	(328 873)	(279 923)		
Ընդամենը	(558 113)	(518 476)	28 576	17 262

	Կարգավորման ծախսեր		Կարգավորման ծախսերում վերաապահովագրողի մասնաբաժինը	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Կարգավորման ծախսեր	(1 808)	(1 001)		
Սուբրոզացիա	40 383	33 045		

	Զուտ հատուցումներ		Զուտ վերապահատուցումներ	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Ընդամենը	(519 538)	(486 432)	28 576	17 262

Ծանոթագրություն 7. «Համախառն փոփոխություններ տեխնիկական պահուստներում և տեխնիկական պահուստներում՝ վերաապահովագրողի մասնաբաժնում»

Տեխնիկական պահուստներ	Համախառն փոփոխություններ տեխնիկական պահուստներում		Համախառն փոփոխություններ տեխնիկական պահուստներում՝ վերաապահովագրողի մասնաբաժնում	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Զվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ	168 568	52 760	(21 837)	(14 840)
Ներկայացված , սակայն դեռևս չկարգավորված պահանջների պահուստ	(34 595)	(39 869)	1 138	35 397
Տեղի ունեցած, սակայն դեռևս չներկայացված պահանջների պահուստ	(3 752)	(7 321)	621	1 984
Ընդամենը	130 221	5 570	(20 078)	22 541

Ծանոթագրություն. 8 «Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր»

Այլ գործառնական և վարչական ծախսի աղբյուր	Այլ գործառնական և վարչական ծախսի մեծությունը	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	(117 911)	(94 617)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(13 951)	(10 358)
Վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	(7 889)	(64 544)
Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր, ա/թ	(368 899)	(336 502)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(173 513)	(162 240)
Սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	(12 343)	(9 011)
Փոխադրամիջոցների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	(10 716)	(13 869)
Գրասենյակային ծախսեր	(3 967)	(4 071)
Անվտանգության ապահովման ծախսեր	(1 010)	(1 040)
Աուդիտի և այլ խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	(4 200)	(4 200)
Կապի և հաղորդակցության միջոցների գծով ծախսեր	(7 912)	(6 349)
Զփոխհատուցվող հարկեր, տուրքեր	(4 160)	(5 964)
Բանկային ծառայությունների գծով ծախսեր	(245)	(528)
Այլ կառավարչական ծախսեր	(20 366)	(11 693)
Գովազդի գծով ծախսեր	(24 896)	(44 288)
Հասարակական կապերի գծով այլ ծախսեր	(13 690)	(13 852)
Հիմնական միջոցների վարձակալության գծով ծախսեր	(57 348)	(38 823)
Բյուրոյի նկատմամբ պարբերական վճարների գծով ծախսեր	(8 274)	(17 438)
Տուգանքների և տույժերի գծով ծախսեր	(2 451)	(215)
Տոկոսային ծախսեր վարկերի գծով		
Այլ ծախսեր ապահովագրության գծով	(23 808)	(2 921)

մաշվածություն							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբին	4 074					4 074	
Ավելացում	388					388	
Օտարում							
Արժեզրկում							
Վերագնահատում							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջին	4 462					4 462	
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբին	6 064					6 064	
Ավելացում	535					535	
Օտարում							
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							
Արժեզրկում							
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	6 599					6 599	
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	-----	-----	-----	-----	-----	-----	
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	18 507					18 507	
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	16 915					16 915	

«Հիմնական միջոցներ»

	Շենքեր	Համակարգչային և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Հիմն. միջոց. գծով կապիտալները.	Վարձ. հիմն. միջոց. գծով կապիտալները.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Մնացորդը նախորդ	433 473	78 003	106 960	97 420			715 856

Ժամանակա- շրջանի սկզբին						
Ավելացում		7 166	13 621	6 880		27 667
Օտարում						
Արժեզրկում						
Վերագնահատում						
Մնացորդը նախորդ Ժամանակա- շրջանի վերջին	433 473	85 169	120 581	104 300		743 523
Մնացորդը հաշվետու Ժամանակաշրջան ի սկզբին	433 473	93 482	168 391	113 345		808 691
Ավելացում		6 883		6 428		13 311
Դուրսգրում		(16 393)		(14 389)		(30 782)
Օտարում						
Վերագնահատում *		2 377		3 265		5 642
Արժեզրկում						
Վերագնահատում ից մաշվածության ճշգրտում						
Մնացորդը հաշվետու Ժամանակա- շրջանի վերջին	433 473	86 349	168 391	108 649		798 862
Կուտակված մաշվածություն						
Մնացորդը նախորդ Ժամանակա- շրջանի սկզբին	126 029	60 513	20 365	53 450		260 357
Ավելացում	1 793	2 059	3 596	2 522		9 970
Օտարում						
Արժեզրկում						
Վերագնահատում						
Մնացորդը նախորդ Ժամանակաշրջան ի վերջին	127 822	62 572	23 961	55 972		270 327
Մնացորդը հաշվետու Ժամանակաշրջան ի սկզբին	133 201	69 567	36 258	64 168		303 194
Ավելացում	1 793	2 980	5 215	3 428		13 416
Դուրսգրում		(16 392)		(14 390)		(30 782)
Օտարում						
Վերագնահատում ից մաշվածության ճշգրտում						
Արժեզրկում						
Մնացորդը հաշվետու	134 994	56 155	41 473	53 206		285 828

Ժամանակաշրջանի վերջին							
Չուս հաշվեկշռային արժեք							
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	298 479	30 194	126 918	55 443			511 034
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	305 651	22 597	96 620	48 328			473 196

Ծանոթագրություն 12. «Ներդրումային գույք»

1. Ընկերությունը ներդրումային գույքի չափման համար կիրառում է ինքնարժեքի մոդելը:

2.1 386 հազար դրամ արժեքով ներդրումային գույք հանդիսացող հողը վարձակալության տրված է, այն պահվում է հիմնականում գների տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով:

3. Հողի հետ կապված գործառնական ծախսեր հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերությունը չի կատարել:

Ծանոթագրություն 13. «Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքներ»

Ֆինանսական ակտիվների կատեգորիաներ/ փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
	Հաշվեկշռային արժեք	Հաշվեկշռային արժեք
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ/ժամկետային ավանդներ/	1 846 082	1 899 285
Կանխավճար շահութահարկի գծով	35 826	30 975
Ֆիզիկական անձանց տրամադրված փոխառություններ	9 933	13 265
Այլ ակտիվներ , ա/թ	294 709	197 178
Կանխավճարներ ռեզիդենտ մատակարարներին	71 241	46 663
Առհաշիվ գումարներ	18 343	9 861
Հատուցումների գծով կանխավճարային գումարներ	171 570	114 584
Կանխավճարներ այլ հարկերի և տուրքերի գծով	10 025	10 140

Այլ դեբիտորական պարտքեր	8 805	2 739
Այլ ակտիվներ	13 000	13 000
Կանխավճարված աշխատարձ	3 681	2 250
Այլ ակտիվների գծով հատուկ պահուստ	(1 956)	(2 059)

Ֆինանսական ակտիվների կատեգորիաներ/ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
	Հաշվեկշռային արժեք	Հաշվեկշռային արժեք
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	141 596	106 440
ՀՀ պետական արժեթղթեր	7 182	19 038
ՀՀ-ում Առևտրային կազմակերպության բաժնետոմսեր	37 788	35 000
ԸՆդամենը	186 566	160 478

Ծանոթագրություն 14. «Վերաապահովագրական ակտիվներ»

Վերաապահովագրական ակտիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Զվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ	113 573	86 117
Ներկայացված, սակայն դեռևս չկարգավորված պահանջների պահուստ	9 220	53 968
Տեղի ունեցած, սակայն դեռևս չներկայացված պահանջների պահուստ	4 342	6 495
ԸՆդամենը	127 135	146 580

Ծանոթագրություն 15. «Հետաձգված հարկ»

Այլ պարտավորություններ	- 7 834
Ապագա ժամկահատվածի եկամուտներ	- 1 508
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտավորություններ	- 472

Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ-----

9 814

Հիմնական միջոցներ - 1 2 528

Դեբիտորական պարտքեր ապահովագրության գծով - 254

Այլ ակտիվներ - 527

Ֆի նանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներ - 3 709

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ - 27

Այլ ապահովագրության պահուստներ - 6 862

Այլ պահուստներ - 798

Վաճառքի համար ներդրումներ - 5 086

Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն-----

29 791

Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն -----

19 977

Ծանոթագրություն 16. «Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ»

	Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	
	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Ապահովադիրներից	616 921	539 080
Վերաապահովագրողներից	31 016	26 809
Դադարեցումների գծով ստանալիք ռեզիդենտ բրոքերներից		
Սուբրոզացիայի գծով	56 988	55 502
Ոչ ստանդարտ դասակարգված ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների հատուկ պահուստ	(41 542)	(41 985)
Ընդամենը	663 383	579 406

Ծանոթագրություն 17. «Ստացվելիք տոկոսներ»

Ծանոթագրություն 18. «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ»

Դրամական միջոցների աղբյուրը	Դրամական միջոցների մեծությունը	
	Չափվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Դրամարկղ	1 611	1 416
Բանկային հաշիվներ	13 603	32 944
Ընդամենը	15 214	34 360

Ծանոթագրություն 19. «Վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ»

31.12.15թ.դրությամբ հետաձգված եկամուտ միջնորդավճարների գծով- 5 007

Միջնորդավճարների հաշվեգրում հաշվետու ժամանակաշրջանում - 18 580

Միջնորդավճարների ճանաչում հաշվետու ժամանակաշրջանում – 16 046

31.12.16թ.դրությամբ միջնորդավճարների հետաձգում- 7 541

Ծանոթագրություն 20. «Ապահովագրական պայմանագրերի հետ կապված պարտավորություններ»

Ապահովագրական պայմանագրերի հետ կապված պարտավորության աղբյուր	Չափվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ	1 389 931	1 305 680
Ներկայացված, սակայն դեռևս չկարգավորված պահանջների պահուստ	239 264	234 408
Տեղի ունեցած, սակայն դեռևս չներկայացված պահանջների պահուստ	112 559	99 550
Ընդամենը	1 741 754	1 639 638

Ծանոթագրություն 21. «Կրեդիտորական պարտավորություններ ապահովագրության գծով»

Կրեդիտորական պարտավորություններ ըստ ապահովագրության դասերի/ հատուցումների գծով	Չափվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Դժբախտ պատահարների ապահովագրություն		
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	269	763

Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն		70
Առողջության ապահովագրություն	1 547	4 329
ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով	480	1 117
Փոխադրվող գույքի ապահովագրություն		
Ընդհանուր պատասխանատվություն		
Աջակցության ապահովագրություն	62	204
ԸՆԴԱՄԵՆՆՂ	2 358	6 483

Կրեդիտորական պարտավորություններ ըստ ապահովագրության դասերի/ բրոքերային միջնորդավճարների գծով	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	723	1 039
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	740	1 054
Փոխադրվող գույքի ապահովագրություն	601	310
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	74	116
Ընդհանուր պատասխանատվություն	113	470
Ֆինանսական ապահովագրություն		
ԸՆԴԱՄԵՆՆՂ	2 251	2 989

Կրեդիտորական պարտավորություններ ըստ ապահովագրության դասերի/ դադարեցումների գծով	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	36	104
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	30	59
ԱՊՊԱ պայմանագրերի գծով	707	2 338
Դժբախտ պատահարների ապահովագրություն	44	18
Աջակցության ապահովագրություն		3
Առողջության ապահովագրություն	6 694	1 140
ԸՆԴԱՄԵՆՆՂ	7 511	3 662

Կրեդիտորական պարտավորություններ ըստ ապահովագրության դասերի/վերաապահովագրավճարների գծով	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	24 572	39 657
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	21 537	27 107
Դժբախտ պատահարների ապահովագրություն	1 950	1 856
Ընդհանուր պատասխանատվություն	19 454	17 351
Փոխադրվող գույքի ապահովագրություն	25 153	2 842
Ընդամենը	92 666	88 813

Ծանոթագրություն 22. «Այլ պարտավորություններ»

Այլ պարտավորության աղբյուր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան
Այլ պարտավորություններ, ա/թ	253 113	280 701
Կրեդիտորական պարտավորություններ կենսաթոշակային կուտակային վճարների գծով	2 405	428
Կրեդիտորական պարտավորություններ եկամտային հարկի գծով	20 120	22 046
Կրեդիտորական պարտավորություններ ԱԱՀ գծով		
Կրեդիտորական պարտավորություններ գույքահարկի գծով	775	478
Կրեդիտորական պարտքեր ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով	1 242	642
Կրեդիտորական պարտավորություններ այլ հարկերի և տուրքերի գծով		
Կրեդիտորական պարտավորություններ աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	482	15
Կրեդիտորական պարտքեր արձակուրդային պահուստի գծով	39 184	39 169

Արտաքին կրեդիտորական պարտավորություններ մատակարարներին	18 600	14 167
Կրեդիտորական պարտավորություններ Բյուրոյի նկատմամբ պարբերական վճարների գծով	8 274	17 437
Այլ կախավճարներ ապահովագրության գծով	154 490	181 311
Հետաձգված եկամուտ միջնորդավճարների գծով	7 541	5 007

Ծանոթագրություն 23. «Կապիտալ»

ա) բաժնետոմսերի հայտարարված քանակ՝ 197.1 հազար հատ

բ) թողարկված և լրիվ վճարված բաժնետոմսերի քանակը՝ 197.1 հազար հատ

գ) յուրաքանչյուր բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 10 հազար դրամ

դ) Այլ համապարփակ եկամուտ- 2015թ, հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ.

47 358 հազար դրամ – շենքի վերազնահատումից արժեքի աճ, որն արտացոլվել է այլ համապարփակ եկամտում

2. (493) հազար դրամ – վաճառքի համար մատչելի պարտատոմսերի բացասական վերազնահատման պահուստ

զ) Այլ համապարփակ եկամուտ- 2016թ. հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ.

1. 50 173 հազար դրամ – շենքի վերազնահատումից արժեքի աճ, որն արտացոլվել է այլ համապարփակ եկամտում

2. 20 345 հազար դրամ – վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի դրական վերազնահատման պահուստ

Ծանոթագրություն 24. «Պայմանական պարտավորություններ և ակտիվներ»

Ընկերությունը 31.12.16թ.դրությամբ ունի 399 000 հազար դրամի պայմանական պարտավորություն, որն իրենից ներկայացնում է ապահովագրական գործակալների անփութության հետևանքով առաջացող ապագա հնարավոր ռիսկերը, որոնք Ընկերությունը ստանձնել է համաձայն վերջիններիս հետ կնքված պայմանագրերի :

31.12.15թ.դրությամբ նույն ցուցանիշը կազմել է 359 000 հազար դրամ:

Ծանոթագրություն 25. «Արտահաշվեկշռային հոդվածներ»

0	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան հաշվետու
Ապահովագրական գումարներ	861 900 564	767 360 914
Վերաապահովագրական գումարներ	111 165 676	75 289 261
Գրավադրված դրամական միջոցներ		
Գործառնական վարձակալությամբ ստացված շենք եվ տրանսպորտային միջոցներ ա/թ	297 717	152 294
շենքեր	232 784	86 054
տրանսպորտային միջոցներ	64 933	66 240
Անհուսալի դուրս գրված ակտիվներ	158 341	135 798

Գործադիր տնօրեն՝

Արսեն Հակոբյան

Գլխավոր հաշվապահ՝

Լիլիթ Հովհաննիսյան